

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صنعت، معدن و تجارت

شیوه نامه ساماندهی عرضه و تقاضای زنجیره فولاد
موضوع تصمیمات یکصد و پنجاه و چهارم ستاد هماهنگی اقتصادی دولت
(نامه شماره ۹۷۵۴۴ مورخ ۹۹/۸/۲۸ معاونت اقتصادی ریاست جمهوری)
و دستورالعمل اجرایی آن

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

ماده ۱: برخی عبارات به کار رفته در این شیوه نامه و دستورالعمل اجرایی دارای تعاریف زیر است:

- **وزارت صمت:** وزارت صنعت، معدن و تجارت
- **قیمت پایه:** ضریبی از قیمت منطقه‌ای شمش و محصولات فولادی در آخرین هفته ماه میلادی قبل از ماه عرضه محصول در بورس کالا در نشریه متال بولتن منتشر می‌شود.
- **نرخ ارز نیما:** میانگین موزون نرخ ارز حواله نیما بر اساس اعلام سامانه سنا (sanarate.ir) در روز قبل معامله در بورس کالا.
- **دستورالعمل اجرایی:**
- **کارگروه تخصصی-مشورتی:** کارگروهی متشکل از معاونین امور معادن و صنایع معدنی(رئیس کارگروه)، امور صنایع، بازرگانی داخلی، طرح و برنامه، ایمیدرو، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، رئیس مرکز توسعه تجارت الکترونیک وزارت صمت، سازمان بازرسی کل کشور، معاون قضایی دادستان کل کشور، مدیرکل اقتصادی وزارت اطلاعات، مدیرکل اقتصادی سازمان اطلاعات سپاه، مدیرعامل شرکت بورس کالای ایران، جناب آقای دکتر سرقینی به عنوان نماینده ویژه وزیر صمت، نماینده/نمایندگان فعالین بخش خصوصی(حسب مورد)، معاون پایش و سیاست‌های اقتصادی معاونت اقتصادی رئیس جمهور.
- **شیوه نامه:** شیوه نامه ساماندهی عرضه و تقاضای زنجیره فولاد که توسط معاونت اقتصادی ریاست جمهوری طی نامه شماره ۹۷۵۴۴ مورخ ۹۹/۸/۲۸ ابلاغ گردیده است.
- **محصولات فولادی:** شامل مقاطع طویل(میلگرد شاخه و کلاف، تیرآهن، نبشی و ناودانی) و مقاطع تخت (انواع ورق گرم، سرد و پوشش‌دار) و محصولات میانی فولاد (بیلت، بلوم و اسلب) می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

الف) قیمت

ماده ۲: قیمت‌ها در بورس کالا به شکل رقابتی تعیین می‌شود و قیمت پایه این محصولات بشرح جدول پیوست خواهد بود.

ب) ساماندهی طرف تقاضا

ماده ۳: وزارت صمت (واحدهای ستادی و سازمان‌های استانی) مکلف است ظرف ۲ ماه از ابلاغ این شیوه‌نامه، نسبت به اصلاح ظرفیت‌ها و تعیین مقادیر نیاز واقعی واحدهای تولیدی در سامانه بهین یاب اقدام نماید.

تبصره: ورق مورد نیاز تولیدکنندگان خودرو و لوازم خانگی (مطابق با سهمیه اعلامی از سوی وزارت صمت) بصورت عرضه اختصاصی و با قیمت کشف شده در بورس و ثبت در بورس کالا قابل انجام می‌باشد.

دستورالعمل اجرایی:

* به منظور اصلاح ظرفیت‌ها و مقادیر واقعی مواد اولیه مورد نیاز واحدها، دستورالعمل‌هایی توسط معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت (برای مقاطع طویل) و معاونت امور صنایع همان وزارتخانه (برای مقاطع تخت) تدوین و حداکثر تا تاریخ ۹۹/۱۰/۲۸ ابلاغ می‌گردد.

* سهمیه ورق مورد نیاز تولیدکنندگان خودرو و لوازم خانگی توسط معاون امور صنایع و معاون امور معادن و صنایع معدنی تعیین و توسط معاون امور معادن و صنایع معدنی ابلاغ می‌گردد.

ماده ۴: بمنظور تکمیل زنجیره اطلاعات مورد نیاز برای ساماندهی تقاضا، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است نسبت به ارائه اطلاعات دوره‌ای مالیات بر ارزش افزوده متقاضیانی که سهمیه مواد اولیه دریافت می‌کنند، به وزارت صمت اقدام نماید. در صورت عدم تناسب میزان مالیات و مواد اولیه دریافتی، سهمیه متقاضیان اصلاح می‌گردد.

دستورالعمل اجرایی:

* به منظور تکمیل زنجیره اطلاعات مورد نیاز برای ساماندهی تقاضا، سازمان امور مالیاتی مکلف است نسبت به ارائه اطلاعات مالیات بر ارزش افزوده متقاضیانی که سهمیه مواد اولیه دریافت می‌کنند، به وزارت صمت به صورت هر سه ماه یکبار اقدام نموده و معاونت طرح و برنامه وزارت صمت موظف است نسبت به جمع بندی اطلاعات و ارائه گزارش به معاونت امور معادن و صنایع معدنی اقدام نماید.

ماده ۵: خرید اسلب، شمش و انواع ورق‌های فولادی صرفاً توسط واحدهای تولیدی مندرج در سامانه بهین یاب مجاز است.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

دستور العمل اجرایی:

* خرید بیلت، بلوم و اسلب و انواع ورق‌های فولادی از بورس کالا صرفاً توسط واحدهای تولیدی مندرج در سامانه بهین یاب و یا نماینده رسمی معرفی شده توسط آن واحد که از طریق معاونت امور معادن و صنایع معدنی به بورس کالا معرفی می‌شوند، مجاز می‌باشد.

ماده ۶: در صورت یکسان بودن قیمت‌های پیشنهادی از سوی متقاضیان، شرکت بورس کالا موظف است کالای مورد معامله را بین متقاضیان تسهیم به نسبت نماید.

ماده ۷: حداقل خرید مقاطع فولادی و انواع ورق از بورس کالا معادل بیست هزار (۲۰/۰۰۰) کیلوگرم تعیین می‌گردد.

(ج) ساماندهی طرف عرضه

ماده ۸: کلیه واحدهای فعال در زنجیره فولاد شامل شمش، اسلب، انواع ورق و مقاطع طویل (میلگرد، تیرآهن، نبشی و ناودانی)، مکلفاند تمامی محصولات تولیدی خود را جهت فروش داخلی در بورس کالا عرضه نمایند. هرگونه فروش خارج از بورس ممنوع و به منزله فروش خارج از شبکه محسوب می‌گردد.

تبصره: وزارت صمت مکلف است برنامه منظم مقادیر عرضه هفتگی در بورس کالا را برای هر واحد تولیدی به صورت هر سه ماه یکبار تهیه و ابلاغ نماید

دستور العمل اجرایی:

* کلیه واحدهای فعال در زنجیره فولاد، شامل شمش فولادی (بیلت، بلوم و اسلب)، انواع ورق (گرم، سرد و گالوانیزه)، مقاطع طویل (میلگرد شاخه و کلاف، تیرآهن، نبشی و ناودانی) مکلفاند محصولات خود را طبق برنامه هفتگی اعلامی از سوی وزارت صمت در بورس کالا عرضه نمایند.

۱- واحدهای تولیدکننده بیلت، بلوم و اسلب فولادی مکلف به عرضه تمامی محصولات تولیدی طبق برنامه هفتگی جهت فروش داخلی در بورس کالا می‌باشند.

۲- واحدهای تولیدکننده مقاطع طویل موظف به عرضه کلیه محصولات خود معادل حداقل ۹۳ درصد میزان خرید بیلت و بلوم می‌باشند.

۳- واحدهای تولید ورق گرم مکلف به عرضه تمامی محصولات خود معادل حداقل ۸۵ درصد میزان خرید اسلب می‌باشند.

۴- میزان عرضه تکلیفی هفتگی واحدهای فولادی توسط معاونت امور معادن و صنایع معدنی به هر یک از واحدها ابلاغ می‌گردد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

۵- شرکت بورس کالای ایران موظف است شرایط و سازوکار لازم برای عرضه کلیه محصولات فولادی اعم از محصولات تولیدی واحدهای بزرگ مقیاس و کوچک مقیاس محصولات فولادی را در بورس کالا فراهم نماید.

۶- محصولات انباری، غیر استاندارد و درجه ۲ واحدها نیز شامل عرضه در بورس کالا می‌باشد (عرضه خاص). خرید این قبیل محصولات از بورس کالا صرفاً مشروط بر داشتن پروانه بهره‌برداری تولیدی مرتبط است.

۷- میزان برنامه صادراتی در نظر گرفته شده برای واحدها با رعایت شرایط دستورالعمل اجرایی ماده ۹، از کف عرضه تکلیفی آن‌ها کسر می‌گردد.

۸- واحدهای کوچک مقیاس فولادی که امکان خرید و عرضه به صورت مستقل در بورس کالا را ندارند، مجاز می‌باشند با تشکیل تعاونی متناسب با مجموع ظرفیت اعضای تعاونی، توسط تعاونی مربوطه و تحت نظارت معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت از بورس کالا خرید کرده و متناسب با تولید اقدام به عرضه محصولات فولادی در بورس کالا نمایند.

۹- در صورتیکه هر یک از تولیدکنندگان در موعد عرضه هفتگی به هر دلیلی قادر به عرضه تمام یا قسمتی از عرضه تکلیفی محصول خود در بورس کالا نباشد، به منظور جلوگیری از اعمال جرائم ناشی از عدم عرضه، می‌تواند میزان کمبود عرضه خود را از طریق افزایش عرضه شرکت‌های دیگر تولیدکننده همان محصول جبران نماید.

۱۰- میزان عرضه توسط واحدهای تولیدی در روز عرضه صرفاً در یک مرحله قابل انجام است و امکان افزایش عرضه وجود نخواهد داشت.

ماده ۹: وزارت صمت مکلف است جهت عرضه مواد اولیه قبل از شمش (سنگ آهن، کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی) در بورس کالا نیز برنامه ریزی نماید.

دستور العمل اجرایی:

* دستور العمل مربوط به عرضه مواد اولیه قبل از شمش فولادی شامل سنگ آهن، کنسانتره، گندله و آهن

اسفنجی توسط معاونت امور معادن و صنایع معدنی حداکثر تا تاریخ ۹۹/۱۰/۳۰ تدوین و جهت تأیید به

کارگروه تخصصی-مشورتی ارائه می‌گردد.

ماده ۱۰: کلیه خریداران شمش، اسلب و ورق گرم مکلفاند در اولین عرضه بعد از نهایی شدن معامله، مطابق برنامه اعلامی وزارت صمت، نسبت به عرضه محصولات خود در بورس کالا اقدام نمایند. زمان تحویل برای

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

هر محصول بر اساس نظر وزارت صمت تعیین می‌شود. در صورت عدم عرضه محصول، معامله ابطال و تحویل مواد اولیه مجاز نمی‌باشد.

دستور العمل اجرایی:

* کلیه خریداران بیلت و بلوم، اسلب و ورق گرم مکلف اند در اولین عرضه بعد از نهایی شدن معامله در بورس کالا، اقدام به عرضه محصولات تولیدی خود متناسب با مقادیر ذکر شده در دستورالعمل اجرایی ماده ۸ نمایند.

* برنامه هفتگی عرضه هر یک از محصولات فولادی می بایست توسط شرکت بورس کالای ایران در ابتدای هر فصل مشخص شده و عرضه هر یک از محصولات تنها در همان روز مجاز بوده و در صورت تعطیلی رسمی آن روز و به منظور جبران عرضه، شرکت بورس کالای ایران مکلف است پیش‌بینی روز جایگزین را نموده و حداقل یک هفته قبل از روز تعطیل نسبت به اعلام آن اقدام نماید و در غیر اینصورت تغییر زمان عرضه امکانپذیر نمی‌باشد.

* زمان تحویل بیلت و بلوم و اسلب معامله شده در بورس کالا توسط عرضه کننده، حداکثر یک ماه و برای ورق فولادی حداکثر سه ماه تعیین می‌گردد.

ماده ۱۱: تأمین مواد اولیه (از جمله سنگ آهن، کنسانتره آهن، گندله، آهن اسفنجی، شمش، اسلب و ورق) مورد نیاز تولیدکنندگان زنجیره فولاد، منوط به عرضه محصولات آنها در بورس کالا و رعایت برنامه عرضه تعیین شده توسط وزارت صمت خواهد بود. چنانچه واحدهای تولیدکننده محصولات فوق، از عرضه مطابق با برنامه وزارت صمت خودداری نمایند، سهمیه مواد اولیه آنها با اعلام قبلی در عرضه یا عرضه‌های بعدی تعلیق می‌گردد.

دستور العمل اجرایی:

* در صورت عدم عرضه واحدهای فولادی طبق برنامه ابلاغی وزارت صمت در بورس کالا، وزارت صمت مجاز می‌باشد موارد ذیل را با توجه به شرایط واحد اعمال نماید.

۱- عدم صدور مجوز صادرات.

۲- اخطار کتبی: علاوه بر اجرای بند ۱ (عدم صدور مجوز صادرات) وزارت صمت اقدام به اخطار به واحد متخلف نموده و اعلام می‌نماید در صورت تکرار تخلف، تحویل مواد اولیه به حالت تعلیق در خواهد آمد. بدیهی است اخطار تنها در نوبت اول تخلف صادر گردیده و در صورت تکرار تخلف در نوبت‌های بعدی بدون اعلام قبلی تحویل مواد اولیه تعلیق می‌گردد.

۳- تعلیق مواد اولیه: پس از اعلام اخطار توسط وزارت صمت به واحد تولیدی متخلف، در صورت تکرار عدم عرضه تکلیفی وزارت صمت به مدت دو هفته نسبت به قطع مواد اولیه متناسب با مقدار کسری عرضه اقدام می‌نماید و در صورت تکرار در کسری عرضه، کل مواد اولیه به مدت یکماه به حالت تعلیق در خواهد آمد.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

۴- معرفی به دستگاه‌های نظارتی: همزمان با تعلیق مواد اولیه (اجرای بند ۳) سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان مکلف می‌باشد، واحد متخلف را به سازمان تعزیرات حکومتی و نهادهای نظارتی و قضایی معرفی نماید.

د) صادرات

ماده ۱۲: سیاست دولت در زنجیره فولاد، افزایش ارزش افزوده و صادرات زنجیره فولاد کشور، همزمان با اطمینان از تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع پایین دستی و رعایت برنامه اعلامی در بورس کالا است.

تبصره ۱: صادرات محصولات زنجیره فولاد، منوط به عرضه هفتگی در بورس کالا مطابق مفاد ماده (۸) می‌باشند.

تبصره ۲: بمنظور جلوگیری از خام فروشی و تکمیل ظرفیت‌های خالی صنایع پایین دستی (مقاطع طول فولادی)، وزارت صمت مکلف است به‌نحوی برنامه ریزی نماید که در سال جاری نسبت به سال ۱۳۹۸ حداقل ۲۰ درصد از صادرات شمش توسط محصولات فولادی جایگزین گردد.

دستور العمل اجرایی:

* به منظور تقویت صادرات و انجام تعهدات صادراتی توسط واحدهای تولیدکننده محصولات فولادی برنامه صادراتی به شرح زیر برای ۴ ماه پایانی سال ۹۹ اعلام می‌گردد:

۱- واحدهای تولیدکننده بیلت، بلوم و مقاطع طول فولادی در صورت رعایت عرضه تکلیفی مجاز می‌باشند به نسبت میزان صادرات به تولید ۸ ماهه ابتدایی سال جاری، در ۴ ماه باقیمانده سال و حداکثر به میزان ۴۰٪ تولید ماهیانه اقدام به صادرات نمایند.

۲- تمامی واحدهای تولیدی مجازند در صورت رعایت عرضه تکلیفی علاوه بر سهمیه صادراتی بند (۱) نسبت به صادرات آن مقدار از محصولات خود که در بورس کالا عرضه گردیده و لیکن معامله نشده است، اقدام نمایند.

۳- واحدهای تولیدکننده اسلب در صورت رعایت عرضه تکلیفی مجاز به صادرات اسلب بر اساس سهمیه در نظر گرفته شده در مصوبه کارگروه تنظیم بازار مورخ ۹۹/۵/۱ می‌باشند. همچنین علاوه بر سهمیه فوق می‌توانند نسبت به صادرات آن مقدار از اسلب که در بورس عرضه کرده‌اند و لیکن معامله نگردیده است، اقدام نمایند.

۴- تولیدکنندگان انواع ورق‌های فولادی مجازند در صورت رعایت عرضه تکلیفی در بورس کالا، در ۴ ماه انتهایی سال جاری حداکثر تا ۱۰٪ میزان تولید ماهیانه خود اقدام به صادرات نمایند. همچنین علاوه بر

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سه‌میه فوق مجازند نسبت به صادرات آن مقدار از ورق فولادی که در بورس عرضه کرده اند و لیکن معامله نگردیده است، اقدام نمایند.

ماده ۱۳: به منظور اطمینان از عرضه کافی شمش و محصولات فولادی در بازار داخل کشور و مدیریت قیمت‌ها، شورای اقتصاد مکلف است ظرف یک هفته پیشنهاد وزارت صمت در خصوص وضع عوارض صادراتی بر روی محصولات تولیدی زنجیره فولاد کشور شامل مواد معدنی خام و مواد با ارزش افزوده پایین را بررسی و تعیین تکلیف نماید.

ماده ۱۴: کلیه صادرکنندگان زنجیره فولاد کشور ملزم به عرضه ارز حاصل از صادرات مطابق ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سامانه نیما می‌باشند. در صورتی که تأمین ارز مواد اولیه، اجزا، قطعات و تجهیزات صنایع خودرو و لوازم خانگی، ماشین‌آلات معدنی و یا سایر بخش‌ها (با اعلام وزارت صمت) از محل تهاتر ارز صادراتی فلزات و صنایع معدنی صورت پذیرد، بازگشت ارز به سامانه نیما برای این موارد با تأیید وزارت صمت مستثنی می‌باشد.

هـ) نظارت

ماده ۱۵: وزارت صمت مکلف است ظرف مدت یک ماه نسبت به تکمیل زیر ساخت‌ها و فرآیندهای مورد نیاز در حوزه زنجیره فولاد در سامانه‌های جامع تجارت داخلی، انبارها و بهین یاب اقدام نماید.

ماده ۱۶: کلیه واحدهای تولیدی و فعالان اقتصادی در تمامی زنجیره فولاد (مواد اولیه از جمله سنگ آهن تا محصول نهایی از جمله لوازم خانگی، انواع کلاف‌ها و میلگرد، نبشی و ناودانی، لوله و پروفیل) مکلف‌اند اطلاعات تولید، توزیع، صادرات، انتقال مالکیت، موجودی انبار خود و قیمت را در سامانه جامع تجارت داخلی، انبارها و بهین یاب مطابق رویه‌های ابلاغی وزارت صمت ثبت نمایند. چنانچه این واحدها نسبت به ثبت اطلاعات اقدام نکرده و یا اطلاعاتی صحیح درج نمایند، به تشخیص وزارت صمت، سه‌میه مواد اولیه آنها با اعلام قبلی در عرضه یا عرضه‌های بعدی تعلیق و به عنوان توزیع و فروش خارج از شبکه به نهادهای نظارتی و قضایی معرفی می‌شوند.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

ماده ۱۷: بورس کالا موظف است گزارش کامل مقادیر عرضه، معاملات و مشخصات عرضه کنندگان و خریداران انواع محصولات فولادی را به صورت مستمر به وزارت صمت و سازمان‌های نظارتی ذیربط ارائه نماید.

دستور العمل اجرایی:

* گزارش بورس کالا به صورت هفتگی در اولین روز کاری هفته برای معاملات هفته قبل در قالب فایل اکسل در لوح فشرده و به صورت کتبی در اختیار معاونت‌های امور معادن و صنایع معدنی و امور صنایع وزارت صمت و سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان قرار می‌گیرد.

ماده ۱۸: سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان، سازمان تعزیرات حکومتی و سایر دستگاه‌های نظارتی ذیربط براساس دسترسی ایجاد شده بر روی سامانه‌ها، موظف به نظارت مستمر بر روند تحویل و مصرف مواد اولیه در زنجیره محصولات فولادی، قیمت محصولات در بخش‌های مختلف زنجیره و جلوگیری از عرضه خارج از چارچوب این شیوه نامه می‌باشند.

تبصره: وزارت صمت (سازمان مصرف کنندگان و تولیدکنندگان) مکلف است نسبت به کنترل و نظارت بازار محصولات نهایی (میلگرد، تیر آهن، کلاف، نبشی و ناودانی و لوله و پروفیل) اقدام نماید.

ماده ۱۹: هرگونه فروش محصولات خریداری شده از بورس کالا (غیر از مقاطع طویل) در بازار خارج از بورس کالا ممنوع بوده و سازمان‌های نظارتی موظف هستند شرایط لازم جهت نظارت بر این بند را ایجاد نموده و در صورت تخلف خریداران، آنها را به مراجع قضایی معرفی نمایند.

جدول پیوست: قیمت‌های پایه محصولات فولادی

الف) قیمت‌های پایه

- قیمت پایه شمش: ۸۰ درصد قیمت منطقه CIS با تسعیر نرخ نیما؛
- قیمت پایه اسلب: ۸۰ درصد قیمت منطقه CIS با تسعیر نرخ نیما؛
- قیمت پایه میلگرد: ۸۰ درصد قیمت منطقه CIS با تسعیر نرخ نیما؛
- قیمت پایه تیر آهن I و تیر آهن H : بترتیب معادل ۴ درصد و ۷ درصد بالاتر از قیمت پایه میلگرد؛
- قیمت پایه ورق گرم: ۸۰ درصد قیمت منطقه CIS با تسعیر نرخ نیما؛
- قیمت پایه سرد: ۸۰ درصد قیمت منطقه CIS با تسعیر نرخ نیما؛

دستور العمل اجرایی:

* نرخ ارز نیما معادل میانگین هفتگی خرید و فروش حواله ارزی (نیما) در روز کاری قبل از عرضه مندرج در سامانه sanarate.ir تعیین گردد.

* قیمت منطقه CIS معادل متوسط قیمت‌های هریک از محصولات فولادی از روز دوشنبه تا جمعه هفته آخر ماه میلادی پیش از عرضه، مندرج در مجله متال بولتن در نظر گرفته می‌شود. ملاک در نظر گرفتن قیمت‌ها تاریخ انتشار مجله می‌باشد.

ب) در صورت عدم معامله ۵۰٪ محصولات عرضه شده در سه عرضه متوالی، قیمت‌های پایه در عرضه‌های بعدی ۵۰٪ کاهش می‌یابد.

دستور العمل اجرایی:

* کاهش قیمت پایه طبق بند فوق صرفاً مشمول واحدهایی خواهد شد که در سه عرضه متوالی کالای آنها در بورس کالا کمتر از ۵۰٪ مقدار عرضه معامله گردیده است.

ج) در مواردی که قیمت پایه آن در دستورالعمل ذکر نشده است پیشنهادات توسط وزارت صمت مورد بررسی قرار گرفته و اتخاذ تصمیم خواهد شد.